

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1618. usque ad annum 1620

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118847

§. 7. Palatini Electoris consensus in sui electionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67326](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67326)

Bohemiæ salutem procurare obstrictus Sæc. XVII. A. C. 1619.
 foret, præcipue cum Saxonix Elector
 otiosus subsisteret, & Brandenburgicus
 nimium *puerilis* esset. Ita reverenter
 Protestantes loqui solent de S. R. J.
 Principibus, qui iniquis eorum confi-
 liis non patrocinantur.

§. VII.

*Palatini Electoris consensus in sui
electionem.*

Interim S. R. J. Electores Francofordiæ Merc. Gal-
lob. tom. 13.
l. I.
 congregati, cum novum Bohemiæ
 Regem interim a rebellibus electum
 fuisse ignorarent, datis ad eos literis
 significabant, quod amica compositio-
 ne hæcenus, & crescentibus turbis tan-
 dem exortas inter ipsos & Mathiam de-
 functum Cæsarem ac Ferdinandum Re-
 gem dissensiones tollere decrevissent,
 ac propterea ad vigesimam No-
 vembris diem Ratisbonæ Conventum,
 ad quem ipsi comparerent, indicere
 statuissent, ipso Ferdinando Cæsare ad
 hanc compositionem propenso. Verum
 Protestantes Bohemiæ Ordines nullo
 eis dato responso die tertia Septem-
 bris Fridericum de facta ejus in Regem
 electione certiozem reddidere: sub idem
 quoque tempus A catholici Silesiæ Or-
 dines in comitiis suis Vratislaviæ ha-
 bitis

Sæc. XVII. bitis præfatam electionem ceteraque
 A. C. 1619. pacta Pragæ inita rata habebant, at-
 que ad neo- electum Regem suos de-
 cernebant Legatos: Priusquam vero
 Fridericus ad Bohemos rescriberet,
 Monachium ad Maximilianum Bava-
 riæ Ducem Rheinhartum Solmensem
 Comitem unacum aliis duobus Consi-
 liariis exploratum miserat, an Dux,
 a quo exercitus Catholici unio ma-
 gnâ partem pendebat, Friderico Bo-
 hemiam invadente hostem vel amicum
 se gerere meditaretur? Hi ergo præ-
 primis Friderici conatum de Maximi-
 liano in Cæsarem eligendo deprædican-
 tes significabant, quod Fœderatorum
 copiæ propediem in Palatinatum de-
 scensuræ duntaxat eo spectarent, ut
 fines tuerentur, & hostium excursiones
 citra Maximiliani offensionem coerce-
 rent, proin eidem minime suspectæ esse
 deberent; de cetero autem Fridericus
 ex Maximiliano cognoscere averet, quid
 tandem spei fœderatis Protestantibus,
 & præcipue Friderico esse posset, si quæ
 vis injusta ingrueret, vel apud eos an-
 nonæ inopia esset, denique, quænam
 foret ratio reconciliandæ in Imperio
 amicitiae? Præterea hi Oratores dun-
 taxat pro re nata, non autem ex pro-
 fesso Maximiliani mentem circa Regni
 Bohemici acceptationem explorare ju-
 bebant.

Adlzreit.
p. 3. l. 4.
annal.

bebantur. Ad hæc igitur reposuit Ma-
 ximilianus, quod pergratum haberet,
 si nil periculi ullis Imperii Ordinibus
 allaturæ essent Fœderatorum & Friderici
 copiæ, maxime Bambergensibus,
 Herbipolensibus & Eichstadianis: si
 vero traducendi exercitus necessitas
 incideret, prius transitus libertas pe-
 tenda, tumque annonæ pretium repræ-
 sentandum foret: revocarent tamen
 Legati in memoriam, quid cladis ac-
 cepissent Solmenses Equites, & quid
 damni Eichstadiensis Episcopatus per
 Sigismundi Marchionis stativa, si igitur
 ejusmodi violentiæ continuarentur,
 Principes suorum defensionem mutuis
 auxiliis suscipere cogerentur: de cete-
 ro autem scirent ipsi, quod minæ a
 Correspondentibus jactatæ, damnaque
 accepta Catholicos eo adegerint, ut
 adversus inopinatos casus militem con-
 ducerent, nulli tamen, nisi defensionis
 causa vim illaturum: si vero quis
 annonæ defectus in Friderici exercitu
 contingeret, æquo pretio a Bavaria peti
 posset: de restituenda amicitia actum
 non esse, ad hanc tamen rem pluri-
 mum valituram Friderici, aliorumque
 industriam respondit Maximilianus,
 qui circa articulum de Bohemico dia-
 demate ipsimet Friderico hanc in sen-
 tentiam rescripsit. *Mihi persuasum est,*
 te

Sæc. XVII.
 A. C. 1619.

Sæc. XVII. A. C. 1619. te utpote columnam Imperii, & communis patricæ studiosum, non esse ejus animi, ut novas turbas excitare velis in imperio. At enim Bohemice Regnum, absque ingenti Germanicæ concussione, invadi non poterit: de cetero tecum reputa, quam raro, verius nunquam, Bohemis grati, tutive fuerint Principes exteri: atque eam quidem ob rem, olim Albertus Bavaricæ Dux, oblatum diademata recusavit: fama est, ab Ordinibus gravissimas Regi futuro leges, & velut speciem quandam servitutis, esse impositas, quas si tu subire cogitas, quanti id oneris tibi erit? Quod si vero in Germania eam ob rem nascatur bellum, vix otiosi persistent Ottomannici, sed erit proclive, ut per Betsalem Gaborem Hungariam saltem, orbis Christiani propugnaculum, nitantur occupare, atque inde in imperium inveterata ambitione, & odio in Christianos irrumpere. Vestigia Turcicæ Scæviticæ atque tyrannidis, quæ fixa jam sunt in Transylvania, Moldavia, & Wallachia, ceteris Provinciis deberent esse terrori. Ergo inde metuendum bellum exitiale a gente immanitate barbara, hinc a domo Austriaca, quæ jus suum in Bohemice Regnum non erit neglectura: Hæc non erit quieta, sed viribus omnibus Ferdinando Cæsari opitulatura. Ipse enim a toto Septemvirorum Collegio, pro legitimo Bohemice Rege est agnitus. Tale præjudicium multum sane ponderis

deris habebit, nec patietur Ferdinandus, Sæc. XVII.
 coronam suo capiti tantis ceremoniis impo- A. C. 1619.
 fitam, impune, atque cum ignominia de-
 trahi. Quid hinc, nisi divisa Principum
 studia, bella, & incredibiles calamitates?
 Non sunt forsan Bohemi eo usque a Fer-
 dinando alieni, neque omnes contra ejus
 caput sic conspirarunt, quin possint ad men-
 tem, & obsequium redire, reconciliare a-
 micitiam, reddere obsequium. Ejusce cau-
 sæ exemplum, cum ad omnes prorsus Reges
 atque Principes vel maxime pertineat, cre-
 dibile est, ne ab ipso quidem Britannite Re-
 ge esset probandum: non foret vertendum
 vitio Domus Austriacæ Principibus, nedum
 Ferdinando Imperatori, de cujus dignitate
 agitur, si consumptis frustra omnibus rei
 componendæ remediis, arma denique cor-
 ripiant, ad sui defensionem.

Ad hasvero Maximiliani literas Fri-
 dericus hæc reposuit, sibi vitio haud
 vertendum, si diadema non quæsitum,
 sed divinitus oblatum sibi imponi per-
 mitteret, de cetero Bohemorum in-
 teresse, ut de Ferdinandi abdicatione
 rationem redderent, sibi vero nil esse
 cum Bethlemio negotii, nec tamen
 mirum, si Hungari undique pressi ipsius
 auxilium imploraturi essent. Dato hoc
 responso Fridericus rebus in Palatinatu
 constitutis, & administratione civili
 Joanni Bipontino, bellica vero Joanni
 Nass-

Sæc. XVII. Nassovio demandata, unacum Con-
 A. C. 1619. jure sua, liberisque Ambergam profe-
 ctus est, inde vero datis die septima
 Octobris ad eundem Maximilianum li-
 teris, se tandem Bohemiæ coronam
 acceptasse significavit, & Palatinatum
 suum superiorem cum Ambergensi Cu-
 ria perquam studiose Bavarix Duci
 commendavit: mox tamen hic Fride-
 rico sequentes transmisit literas: „Quan-
 do jam jacta est alea, nil superest consilii,
 quo ab incepto te deterream, fateri tamen
 cogor, me cogitatione non assequi, qui fieri
 possit, ut ex Bohemicis motibus Imperii
 incolumitas, totiusque Germaniæ quies na-
 scatur. Hoc solatii est reliquum, quod,
 in quemcunque tandem casum res venerint,
 amanter, fideliterque, quæ commoda sint
 visa, tibi aperuerim: Domus Austriacæ res
 suas non erit neglectura, & vix, ac ne vix
 quidem futurum, quin suppetias per Bava-
 riæ fines traducat, id tametsi damno futu-
 rum sit, non possem nihilominus prohibere,
 nisi sedes belli figatur in Boica, & cum
 domo Austriacæ, ipsiusque sæderatis, ca-
 pitales inimicitia contrahantur. Non vi-
 detur legibus imperii consentaneum, Cæsa-
 rianas Legiones, quæ amice se gerunt, pro-
 hibere transitu, & debitam supremi in Im-
 perio capitis rationem non habere. Cæsar,
 Cæsarisque amici, non debent esse deteriore
 loco, quam alii. Tu enimvero, extero mi-
 liti

liti per tuas ditiones in Bohemiam eunti, non obstitisti, nec itidem ejusce fœderati ob- Sæc. XVII.
A. C. 1619.
stiterunt: istis exemplis non deberet concedi, ut Cæsaris hostes sint ipso Cæsare in imperio potiores. His addidit Dux alia, de caussis conscripti a Catholicis exercitus, ad sui defensionem; eos enim non immerito vereri, aiebat Maximilianus, ne postquam Romanam Religionem in suo Regno Bohemieverterint, eandem in Germania nitantur stirpitis evellere, quamquam a Friderico mitiora sperentur.

Certe graviter, prosequebatur Dux, perculsi sunt Catholicorum animi, nonnullis crudelitatis exemplis. Cassoviæ de duobus Religiosis, unoque præterea adolescente in foro, mox post absoluta divina, caussa indicta, capitis sumptum est supplicium; suntque alia, quæ paulatim erumpent in apertum: nihilo tamen secius Bohemi, Hungaris, aliisque pollicentur Catholicis omnem Conscientiæ, rituumque Romanorum libertatem. Talia autem facinora, nihil cum istiusmodi pollicitis consentiunt: procul absunt a desiderio reconciliandæ mutuæ fiduciæ & consensionis, quod tu ipse jactitas. Interim Deum precor, ut omnia bene feliciterque evenire jubeat., Exigui fructus spem Baviaræ Duci reliquam fecerat, non modo Friderici pertinacia, sed vel maxime

Sæc. XVII.
A. C. 1619.
xime petulantia Bohemorum Directo-
rum, qui ab initio horum motuum pro
explenda sua ambitione ac rebellione
omnes tam Divinas quam humanas le-
ges pessumdederunt; quo enim jure
Ferdinando, quem ipsimet in Regem
elegerant, Regnum eripere poterant;
si enim eum tanquam Regem suum ag-
noverant, cur eum, qui nullum se su-
periozem in terris habuit, judicare ausi
sunt? si vero Bohemiæ Regnum tan-
quam Cæsaris & Imperii feudum, uti
re ipsa est, esse crediderunt, cur judi-
cium, ut vocant, feudale non institue-
runt, ubi a Cæsare & Imperio de Ju-
ribus partium judicari debuisset? cur
omisso ejusmodi judicio, nequidem post
Mathiæ Imperatoris obitum Imperii
Vicarios interpellarunt, supplices, ut
hi feudale judicium instituerent, Pa-
resque Curiæ eo convocarent. At
maluerunt via facti Regem suum exau-
ctorare, seque tanquam judices simul
& accusatores gerere.

§. VIII.

*Friderici epistola ad Saxoniam Electo-
rem, hujusque responsum
ad illum.*

*Merc. Gal-
lob. t. 13. l. 1.* Prius vero die sexta Octobris Frideri-
cus Amberga literas ad Saxoniam Ele-
cto-